

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה —

- "הממונה" — הממונה שנתמנה לפי סעיף 19 ;
"חוק זה" — לרבות התקנות לפיו ;
"מכר" — לרבות השכרה, מקח-אגב-שכירות, הצגה למכירה, הצעה למכירה, וחליפין ;
"נכס" — טובין, מקרקעין, זכויות, ניירות ערך כמשמעותם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח—1968¹, ואיגרות חוב ממשלתיות ;
"עוסק" — מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן ;
"עסקה" — מכירת נכס או מתן שירות ;
"צרכן" — מי שקונה נכס או מקבל שירות מעוסק במהלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי ;
"השר" — שר התעשייה, המסחר והתיירות.

פרק ב': הטעיה וניצול מצוקה

איסור הטעיה

2. (א) לא יעשה עוסק דבר — במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת — העלול להטעות צרכן, בכל ענין מהותי בעסקה (להלן — הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה :

- (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות ;
- (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס ;
- (3) מועד והספקה או מועד מתן השירות ;
- (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או התועלת שניתן להפיק ממנו ;
- (5) דרכי הטיפול בנכס ;
- (6) זהות היצרן או נותן השירות ;
- (7) השם או הכינוי המסחרי של הנכס או השירות ;
- (8) מקום הייצור של הנכס ;
- (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו ;
- (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות ;
- (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם ;
- (12) קיומם של חלפים, אבזרים או חמרים המיוחדים או המתאימים לתיקון הנכס או לשימוש בו ;
- (13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית ;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981); הצעת החוק ודברי הסבר שורסמו בה"ח 1469, התשמ"א, עמ' 302.
1 ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

(14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או מהותו או לגבי השירות;

(15) השימוש הקודם שנעשה בנכס או היותו חדש או משופץ;

(16) שירות אחזקה ותנאיו;

(17) תנאי אחריות לנכס או לשירות;

(18) כמות הטובין שבמלאי מסוג נושא העסקה;

(19) היות העסקה שלא במהלך עסקים.

(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

ניצול מצוקת הצרכן

3. לא יעשה עוסק דבר — במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת — שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, חולשתו השכלית או הגופנית, בורותו, אי-ידיעתו שפה, או חוסר נסיונו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או כדי לקבל תמורה העולה על התמורה המקובלת.

חובת גילוי לצרכן

4. עוסק חייב לגלות לצרכן —

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס;

(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

(3) כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

אולם תהא זו הגנה לעוסק אם הוכיח כי הפגם, האיכות או התכונה או הפרט המהותי בנכס היו ידועים לצרכן.

הסכם בכתב

5. היה לשר יסוד סביר להניח כי הדבר דרוש למניעת הטעיה או ניצול מצוקת הצרכן, רשאי הוא בתקנות לחייב עוסק לערוך הסכם עם הצרכן, לציין בהסכם את הפרטים שנקבעו בתקנות ולמסור לצרכן העתק חתום של ההסכם.

אחריות להטעיה באריות

6. (א) היתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריותו, על גבי האריות או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2.

(ב) בתובענה בשל עוולה לפי סעיף זה תהא ליצרן, ליבואן, לאורז ולמעצב הגנה אם הוכיח שלא הוא אחראי להטעיה אלא פלוני שנקב בשמו ובמענו.

אחריות להטעיה בפרסומת

7. (א) היתה הטעיה בפרסומת, יראו כמפירים את הוראות סעיף 2 —

(1) את מי שמטעמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו;

(2) אם היתה הפרסומת מטעה על פניה או שהם ידעו שהיא מטעה — אף את המפיץ או מי שהחליט בפועל על הפרסום.

(ב) הובאו בפרסומת עובדות בדבר התכונות של נכס או של שירות או בדבר ממצאי בדיקה שנעשתה בהם, יהא הממונה רשאי לדרוש ממי שמטעמו נעשתה הפרסומת או ממי שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו שיציג ראיות להוכחת אותן עובדות; לא הציג ראיות כאמור להנחת דעתו של הממונה, תהא בכך ראייה לכאורה שהפרסומת היתה מטעה, אולם תהא זו הגנה למי שמטעמו נעשתה הפרסומת ולאדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו כי לא ידעו ולא היה עליהם לדעת שהפרסומת מטעה.

(ג) היתה בעתון פרסומת בצורת כתבה והיא עלולה להביא אדם סביר להניח כי האמור בכתבה אינו פרסומת, יראו בכך פרסומת מטעה אף אם תכנה איננו מטעה.
(ד) פרסומת העלולה להטעות צרכן בישראל — אחת היא, לענין סעיף זה, אם נעשתה בישראל או מחוצה לה.

פרק ג': מכירות באשראי, מקדמות, רובלות ומכירות מיוחדות

8. בפרק זה —

הגדרות

"מחיר במזומן" — המחיר שנקבע לנכס או לשירות אם הוא משתלם כולו בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;

"מחיר באשראי" — המחיר שנקבע לנכס או לשירות אם הוא כולל תוספת על המחיר במזומן בשל כך שאינו משתלם בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;

"מחיר לשיעורין" — תשלומים לשיעורין של המחיר שנקבע לנכס או לשירות שאינם כוללים תוספת על המחיר במזומן בשל כך שאינו משתלם כולו בעת כריתת הסכם המכר או הסכם השירות;

"מכירה מיוחדת" — מכירת סוף העונה, מכירת חיסול מלאי או חלקי, מכירת יובל או מכירה אחרת שבה מוצעים הטובין של העסק או מקצתם במחירים מוזלים לתקופה מסוימת שלא בדרך מתן הנחה לצרכן פלוני;

"עסקה באשראי" — עסקה שנקבע לה מחיר באשראי;

"מקדמה" — תשלום מראש של המחיר, כולו או מקצתו, לפני מסירת הנכס או מתן השירות; לענין זה יראו כתשלום גם מתן שטר, כמשמעותו בפקודת השטרות², אף אם ניתן למועד מאוחר ממועד הוצאתו;

"רוכלות" — הצעת עסקה לצרכן מאת עוסק שבא שלא לפי הזמנתו למקום מגוריו או עבודתו.

9. (א) השר רשאי לקבוע בצו טובין ושירותים שעוסק לא יקבע להם מחיר באשראי בעסקה עם צרכן אלא אם הודיע לו לגביהם מראש, בדרך שנקבעה באותו צו, פרטים אלה, כולם או מקצתם:

(1) המחיר באשראי והמחיר במזומן;

(2) שיעור הריבית, על פי חישוב שנתי, שבמחיר באשראי;

(3) מהותה וסכומה של כל תוספת אחרת למחיר;

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 2, עמ' 12.

הודעת פרטים
בעסקה אשראי

- (4) שיעורי התשלום של המחיר באשראי, ובמקח אגב שכירות — של דמי השכירות, ומועדיהם;
- (5) כל תניה שעל פיה ייפגעו זכויות הצרכן, וכל ריבית או קנס שיוטל עליו, בשל אי-קיום תנאי העסקה;
- (6) כל התניה על דיני הראיות, על סדרי הדין או על סמכות מקומית של בית המשפט;
- (7) כל פרט אחר.

(ב) השר רשאי בצו לקבוע טובין ושירותים אשר, אם נמכרו או ניתנו תמורת מחיר לשיעורין, תהא חובה על העוסק להודיע בכתב לצרכן על כל תניה כמפורט בסעיף קטן (א) (4), (5) ו-(6) שנקבעה לעסקה.

נקיבת הפרש
כוזב

10. נמצא כי ההפרש בין המחיר במזומן למחיר באשראי, או שיעור הריבית, או סכומה של תוספת אחרת, גדול למעשה מזה שעליו הודיע העוסק לפי סעיף 9, או כי המחיר לשיעורין גבוה מהמחיר במזומן, רשאי הצרכן לשלם לפי הסכום הנמוך, וזולת אם הוכיח העוסק כי מקור אי ההתאמה בטעות בתום לב שהצרכן יכול היה להבחין בה בנסיבות העסקה.

אי-קיום צו

11. לא קיים העוסק את הוראותיו של צו שניתן לפי סעיף 9, רשאי בית המשפט, לפי בקשת צרכן ובהתחשב בנסיבות הענין, לרבות המועד שבו הוגשה הבקשה, לבטל את העסקה ולצוות על החזרת נושא העסקה לעוסק והתמורה או חלקה לצרכן, ורשאי הוא לחייב את העוסק בהוצאות שנגרמו לצרכן וליתן כל הוראה אחרת שתיראה צודקת.

תניה לענין
תשלומים

12. (א) התנה העוסק, בעסקה באשראי או בעסקה שהמחיר בה הוא מחיר לשיעורין, כי הנכס יחולט או כי הסכום הנותר יעמוד במלואו לפרעון אם יפגר הצרכן בתשלום שיעור אחד — התנאי בטל, זולת אם היתה העסקה מסוג עסקאות שהשר קבע בצו שהן ניתנות לביטול בשל פיגור כאמור ונתמלאו התנאים לכך שבאותו צו.

(ב) בעסקה כאמור בסעיף קטן (א) שהעוסק לא עמד בתנאי מהותי מתנאיה, לא יראו אף בפיגור של יותר משיעור אחד עילה לחילוט הנכס או לדרישה לפרעון מידי של יתרת הסכום.

מקדמות וערובות

13. (א) השר רשאי לקבוע בצו עסקאות שבהן לא יהא רשאי העוסק לקבל מקדמה מצרכן בשיעור העולה על זה שנקבע בצו, אלא בתנאים מסויימים שנקבעו בצו, או אם נתן לצרכן ערובה כפי שנקבע בצו.

(ב) שילם הצרכן מקדמה בעסקה מן העסקאות שנקבעו בצו על פי סעיף קטן (א), והנכס לא סופק לו או השירות לא ניתן לו, בשל טעמים שהמוכר או גותן השירות אחראים להם, תוך שבועיים מיום שהוסכם עליו, ואם לא הוסכם — תוך שני חדשים מיום התשלום, יהא העוסק חייב בתשלום ריבית בשיעור הקבוע בסעיף 4(א) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א—1961⁸, מהיום שהוסכם עליו ועד ליום ההספקה או מתן השירות בפועל.

3 ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(ג) לא נתן העוסק ערובה שהיה עליו לתתה לפי סעיף קטן (א), ישלם מיום קבלת המקדמה עד ליום ההספקה כפל הריבית שבסעיף קטן (ב) על האיחור האמור.

14. (א) בעסקה ברוכלות רשאי הצרכן לבטל את ההסכם — עסקה ברוכלות

- (1) במכר — מיום עשיית ההסכם עד שבעה ימים מיום מסירת הממכר;
- (2) בשירות, אם טרם הוחל בנתינתו — תוך שבעה ימים מיום עשיית ההסכם.

(ב) משובטל הסכם לפי סעיף קטן (א)(1) יחזיר הרוכל לצרכן את מה שקיבל לפי ההסכם והצרכן יחזיר לרוכל את הטובין, אולם אם חלה הרעה משמעותית במצב הטובין רשאי הרוכל לנכות ממה שקיבל את הסכום שבו פחת ערכם של הטובין.

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו על עסקה בטובין פסידים.

(ד) השר רשאי בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע כי הוראות סעיף זה יחולו גם על עסקאות אחרות הנעשות שלא במקום עסק קבוע.

15. (א) עוסק שהודיע ברבים או במקום העסק על מכירה מיוחדת, יבהיר אילו טובין כלולים בה ואילו טובין אינם כלולים בה, את מחירם אצלו לפני המכירה ואת שיעור ההנחה או המחיר לאחר ההנחה. מכירה מיוחדת

(ב) הודיע העוסק על התקופה שבה תימשך המכירה המיוחדת ורצה להפסיק אותה לפני תום התקופה, יודיע על כך בדרך שבה נתן את ההודעה הראשונה.

16. עוסק שהודיע על מכירה בהנחה, או מחיר מיוחד, של טובין פגומים, או של טובין שאיכותם נמוכה מהרגיל או שמתקרב מועד תפוגתם על פי דין או נוהג או המלצת היצרן, יכלול בהודעתו את סיבת ההנחה או המחיר המיוחד. מחיר מיוחד

פרק ד': סימון טובין

17. (א) על עוסק לסמן על גבי טובין המיועדים לצרכן או במצורף להם פרטים בדבר — סימון טובין ואריזום

(1) שם המצרך וכינויו המסחרי;

(2) ארץ הייצור;

(3) שם היצרן ומענו, ואם המצרך מיובא — שם היבואן ומענו;

(4) כמות המצרך, ופירוט חמרי היסוד שמהם הוא מורכב.

(ב) השר רשאי לקבוע בצו —

(1) טובין שהוראות סעיף קטן (א) לא יחולו עליהם;

(2) פרטים נוספים שיש לסמן, לרבות פרטים בדבר מחיר הטובין לצרכן, תאריך ייצורם, מועד תפוגתם, היותם מסוכנים לשימוש, דרך השימוש בהם, איכותם, סבילותם, עמידותם או תכונותיהם האחרות, לרבות תכונות שיש בהן לעשותם כשרים בעיני הציבור כולו או מקצתו;

(3) חובה לסמן טובין לפני יבואם;

(4) הוראות בדבר הדרך והצורה שבהן יסומנו טובין.

(ג) הסימון יהיה בעברית זולת אם נקבע אחרת.

- (ד) ראה השר כי הדבר דרוש כדי להגן על הצרכן, רשאי הוא בצו כללי או לסוגים לקבוע חובה לארוז טובין בדרך, בצורה או באופן שנקבעו בצו.
- (ה) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי טובין שנקבעה להם חובת סימון או אריזה לפי חיקוק אחר לצורך הגנה על הצרכן.
- (ו) נכללה בחיקוק אחר הוראה לצורך הגנה על הצרכן והיא סותרת את סעיף קטן (א) או צו לפי סעיף קטן (ב) — ההוראות בחיקוק האחר עדיפות.

18. לא ימכור עוסק ולא יחזיק למטרת מכירה טובין שלא קויימה לגביהם חובה מכוח סעיף 17.

איטור מכירה
והחוקה

פרק ה': הממונה על הגנת הצרכן

19. הממשלה תמנה ממונה על הגנת הצרכן; הודעה על המינוי תפורסם ברשומות. הממונה

תפקידי הממונה

20. (א) תפקידי הממונה יהיו —

- (1) לפקח על ביצוע הוראות חוק זה;
- (2) לטפל בתלונות שראה בהן ממש על הפרת הוראות חוק זה או על פגיעה אחרת בצרכן;
- (3) לערוך וליזום סקרים ומחקרים בענייני צרכנות;
- (4) לטפל בכל ענין אחר הקשור להגנת הצרכן ואשר לא הוטל בדין על רשות אחרת.

(ב) הגיעה לממונה תלונה בענין שבו לפי חיקוק יש לרשות אחרת סמכות לפיקוח ולנקיטת אמצעים בעקבות בירור תלונה, ייוועץ באותה רשות לפני שיטפל בתלונה, ורשאי הוא אף להעביר את התלונה אליה; העביר הממונה את התלונה כאמור, תודיע הרשות לממונה על תוצאות הטיפול.

21. ראה הממונה או מי שהוא הסמיך לענין זה שהדבר דרוש לביצועו של חוק זה, רשאי הוא —

סמכויות הממונה

- (1) להיכנס למקום המשמש עסק ולערוך בו ביקורת על מילוי הוראות חוק זה, לבדוק מסמכים, דוגמאות וטובין ולתפוס כל דבר שיש יסוד סביר להניח שבו או לגביו נעברה, או שמתכוונים לעבור, עבירה על הוראות חוק זה;
- (2) לחקור כל אדם הנוגע בדבר או שיש לו ידיעות בענין ולדרוש ממנו מסמכים, דוגמאות וידיעות הנוגעות לענייני החקירה;
- (3) לערוך בדיקות של טובין או שירותים ולפרסם ממצאיהן, ובלבד שלא יעשה פרסום העלול לפגוע באדם אלא אם ניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו;
- (4) להעמיד עוסק על חובתו להפסיק נהגים שיש בהם לכאורה הפרת הוראות חוק זה או שלא לחזור עליהם.

22. (א) לממונה ולמי שהוא הסמיך לענין זה יהיו סמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 1, וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשמו.

(ב) על ביקורת ותפיסה לפי סעיף 21(1) יחולו הוראות סעיפים 26 עד 28 והפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט—1969⁵, כאילו היתה הביקורת חיפוש במוכן הפקודה האמורה ובשינויים המחוייבים לפי הענין.

פרק ו': עונשין ותרופות

23. מי שעשה אחת מאלה, דינו — מאסר שנה או קנס 50,000 שקלים:

עונשין

- (1) עבר על הוראה מהוראותיהם של פרקים ב', ג' וד' או של תקנות שהותקנו לפיהן;
- (2) הפר התחייבות שנתן לפי סעיף 28(א) או (2);
- (3) הפריע לאדם הפועל כדין על פי חוק זה מלבצע סמכויותיו;
- (4) ללא הצדק סביר, לא מסר לממונה על פי דרישתו את שם האדם שממנו רכש כעוסק טובין שיש בהם הטעיה או שלא סומנו כדין.

24. הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 23, רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש אחר, לצוות —

סמכויות נוספות
של בית המשפט

- (1) כי טובין של הנאשם שבהם או לגביהם נעברה העבירה או דמי מכרם יחולטו, כולם או מקצתם;
- (2) כי עסק של הנאשם ייסגר לתקופה שיקבע בית המשפט ובדרך שיקבע;
- (3) כי רשיון שניתן לנאשם יבוטל או יותלה לתקופה שיקבע בית המשפט.

25. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי חבר בני אדם, יאשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף — למעט שותף מוגבל — או עובד מינהל בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

אחריות של חבר
בני אדם

26. נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד במהלך עיסוקו של מעבידו, או בידי מורשה כשהוא פועל בתחום תפקידיו, יאשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

אחריותו של
מעביד ומרשה

27. באישום על עבירה לפי הוראות פרקים ב', ג' או ד' או תקנות לפיהן תהא זו הגנה לנאשם אם יוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת כי היה במכר או בשירות משום הפרה של ההוראות האמורות.

הגנה באישום

4 חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

5 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

28. (א) היה הממונה סבור כי אדם עבר עבירה על הוראות חוק זה, רשאי הוא, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לקבל ממנו התחייבות בכתב כלפיו — (1) להימנע ממעשה או מחדל המפורש בכתב ההתחייבות, אשר לדעת הממונה הוא מהווה עבירה לפי חוק זה; התחייבות לפי פסקה זו תהיה מלווה בערובה, בערבים או בלי ערבים, בסכום שלא יעלה על 10,000 שקלים ולתקופה שלא תעלה על שנתיים;

(2) להחזיר כסף או נכס לצרכן;

(3) לפרסם מודעות ברבים כפי שיוורה הממונה.

(ב) עוסק שנתן התחייבות כאמור בסעיף קטן (א) לא יינקטו כלפיו הליכים פליליים לפי סעיף 23 בשל מעשה או מחדל ששימש עילה למתן ההתחייבות.

(ג) הורשע עוסק בעבירה שהתחייב להימנע ממנה לפי סעיף קטן (א)(1), רשאי בית המשפט לעשות אחת מאלה:

(1) לחלט את הערובה, כולה או מקצתה, ולא להטיל על הנאשם עונש נוסף;

(2) להטיל עונש בשל העבירה אך להשאיר את הערובה בתקפה בלי לחלטה;

(3) לחלט את הערובה, כולה או מקצתה, ולהטיל כל עונש אחר בשל העבירה.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום שבסעיף קטן (א)(1).

פטור

29. נמכר נכס בידי בית משפט, לשכת הוצאה לפועל או רשות אחרת על פי דין, או בידי מי שמוכר מטעם המדינה נכס שחולט או נעזב לטובתה או נכס אחר שהמדינה לא רכשה אותו או לא השתמשה בו, לא יראו במכר עסקה לענין סעיפים 2, 4, 6 ו-7, ובלבד שההצעה למכירה גילתה את העובדה שמציעים למכירה נכסים מסוג זה והזהירה את הצרכן כי מהות התכונות העיקריות לגביהן ידועה וכי הרשות אינה נושאת באחריות להן.

צו בית המשפט למניעת עבירה

30. לפי בקשה של היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו או הממונה, רשאי בית המשפט —

(1) לצוות על כל אדם להימנע ממעשה שיש בו עבירה לפי חוק זה ולתת ערובה לכך;

(2) לצוות על כל פעולה הדרושה למניעת עבירה כאמור.

פיצויים

31. (א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג' או ד' כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש]⁶.

(ב) הוברר לבית המשפט שמעשה או מחדל של הנתבע גרם או עלול לגרום תקלה לציבור או לחלק ממנו והנתבע הסתייע בהגשת התובענה בארגון צרכנים, רשאי בית המשפט לפסוק, בנוסף לתרופה שנפסקה לתובע, כי ישולם פיצוי לאותו ארגון

6 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

צרכנים בשיעור שלא יעלה על פי ארבעה מהנוק שנגרם לתובע או מסכום של 15,000 שקלים, על פי הגבוה; שר המשפטים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום האמור.

(ג) בסעיף זה, "ארגון צרכנים" — המועצה הישראלית לצרכנות או ארגון אחר ששר המשפטים אישר לענין זה.

32. (א) נמכר נכס והוברר כי נעשה לגביו מעשה או מחדל שיש בו משום הטעיה או ניצול מצוקה כאמור בחוק זה, והם מהותיים בנסיבות הענין, ובהטעיה — אף אם לא המוכר היה המטעה, רשאי הצרכן, תוך שבועיים מיום המכירה, לבטל את המכר בהודעה בכתב למוכר; בית המשפט רשאי, מטעמים מיוחדים, לבטל את המכר גם אחרי התקופה האמורה.

ביטול מכר

(ב) בוטל המכר כאמור בסעיף קטן (א), יחזיר המוכר לקונה, תוך שבעה ימים מיום שקיבל הודעה על הביטול, את התמורה שקיבל, והקונה יחזיר את הנכס; עשה הקונה בינתיים שימוש בנכס, אשר הפחית באופן ניכר מערכו או גרם לו נזק, רשאי המוכר לנכות מן התמורה המוחזרת את הסכום שבו פחת שווי הנכס לעומת שוויו בעת המכירה.

(ג) השר רשאי בתקנות לקבוע פרטים אשר אי-גילויים לצרכן ישמש עילה לביטול המכר; הוראות סעיף זה יחולו אף על ביטול כאמור.

33. (א) בית המשפט רשאי, בעקבות הרשעה או חיוב לפי חוק זה, לצוות שפסק דין חלוט או תמציתו, או תיקון לפרסום מטעה, יפורסמו ברבים, בצורה ובאופן שיקבע, ולהורות מי ישא בהוצאות הפרסום.

פרסום ספק דין או תיקון פרסום

(ב) הורה בית המשפט שהנאשם ישא בהוצאות הפרסום, יהא דינו כדין קנס שהטיל בית המשפט.

34. הוגש עותק של עתון או של דבר דפוס אחר המופץ ברבים שבו נדפס פרסום מטעה, ישמש הדבר ראיה לכאורה שאכן נעשה הפרסום באותו עתון או דבר דפוס.

ראיה לפרסום

35. לענין סמכויותיהם של רשות המכס ושל פקידי המכס, יראו יבוא בניגוד לסעיפים 2(ב) ו-17 כעבירה על דיני המכס, ופקיד המכס יהא רשאי לתפוס את הטובין שנעברה העבירה בהם או לגביהם בחזקת טובין מחולטים כמשמעותם בפקודת המכס.⁷

סמכויות המכס

פרק ז': הוראות שונות

36. הוראות חוק זה יחולו על אף כל ויתור או הסכם נוגד.

החוק מחייב

37. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

(ב) תקנות לפי חוק זה שנתייחדו לענין נכסים או שירותים שבשטח פעולתו של משרד ממשלתי הממשלה יותקנו בהתייעצות עם השר הממונה על אותו משרד.

7 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

38. הממונה רשאי לאצול סמכויות הנתונות לו לפי חוק זה, חוץ מסמכויות לפי סעיפים 28 או 30, לעובד המדינה אחר.
39. הוראות חוק זה לא יחולו על שירות הניתן בידי אחד מאלה:
 (1) תאגיד בנקאי כמשמעותו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א—1981;⁸
 (2) מבטח או סוכן ביטוח כמשמעותם בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א—1981.⁹
40. בטלים —
 (1) חוק המסחר ברכב משומש, התשל"ז—1977;¹⁰
 (2) סעיפים 29 עד 29 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח—1957;¹¹
 (3) הגדרת "סימן מסחרי" בסעיף 2 וכן סעיפים 3(א), (ב) ו-(ה), 4, 5, 8 ו-9א עד 15 לפקודת סימני סחורות.¹²
41. חוק זה בא להוסיף על כל דין ולא לגרוע ממנו.
42. לענין חוק זה דין המדינה כעוסק כדין כל עוסק אחר.
43. תחילתו של חוק זה ביום א' באב התשמ"א (1 באוגוסט 1981).
44. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

סמכות הממונה לאצול

סייג לתחולה

ביטול

שמירת דינים

דין המדינה

תחילה

פרסום

מנחם בגין
 ראש הממשלה

גדעון פת
 שר התעשייה, המסחר והתיירות

יצחק נבו
 נשיא המדינה

8 ס"ח התשמ"א, עמ' 218.
 9 ס"ח התשמ"א, להלן.
 10 ס"ח התשל"ז, עמ' 220.
 11 ס"ח התשי"ח, עמ' 24; התשל"ד, עמ' 97.
 12 חוקי אי, כרך ב', פרק צ"א, עמ' 889.